

Gadki z psem

Scenariusz zajęć **dla dzieci w wieku szkolnym**
zakresu profilaktyki wykorzystywania seksualnego

Autor: Katarzyna Seidel
Konsultacja: Joanna Marszał-Kotas, Marta Skierkowska

GADKI – proste rozmowy na ważne tematy
Program wzmacniania bezpieczeństwa dzieci
– grupa wiekowa 8-12 lat

Informacja dla pedagoga/nauczyciela:

Zajęcia edukacyjne dla dzieci „GADKI” to moduł działań z zakresu **wzmacniania bezpieczeństwa dzieci**. Scenariusz stanowi uzupełnienie i rozwinięcie zagadnień, przekazywanych w filmie „GADKI”.

Program zajęć umożliwia omówienie z dziećmi kluczowych zasad ochrony przed sytuacjami, które mogą stanowić dla nich zagrożenie. Właściwie poprowadzony proces warsztatowy uwrażliwi młodych osoby uczestniczące na wcześniejsze rozpoznanie niebezpiecznych momentów i tego, że istnieją dorosłe, zaufane osoby do których można się wówczas zwrócić o pomoc.

Chociaż zajęcia „GADKI” nie gwarantują ochrony przed potencjalnym skrzywdzeniem, to jednak stanowią ważny krok w budowaniu świadomości i edukacji dla bezpieczeństwa.

Punktem wyjścia dla omawianych w scenariuszu zagadnień jest akronim GADKI. Poszczególne litery akronimu wyznaczają kolejne zasady, przydatne w edukacji dla bezpieczeństwa i profilaktyce przemocy oraz wykorzystania.

G – gdy mówisz „nie”, to znaczy „nie”,

A – alarmuj, gdy potrzebujesz pomocy,

D – dobrze zrobisz, mówiąc o tym co cię niepokoi,

K – koniecznie pamiętaj, że Twoje ciało należy do ciebie,

I – intymne części Twojego ciała są pod specjalną ochroną.

Zajęcia „GADKI” (z użyciem filmu animowanego o tym samym tytule) mogą stanowić uzupełnienie lub działanie przypominające dla innych zajęć profilaktycznych. Pozwalają na oswojenie grupy z poruszonymi zagadnieniami, a także pomogą zidentyfikować tematy wymagające głębszego omówienia z dziećmi.

Cele zajęć:

- Rozpoznawanie trudnych i zagrażających dzieciom sytuacji
- Reagowanie w sytuacjach trudnych i zagrażających
- Omówienie zagadnienia „bezpiecznej osoby bliskiej”, do której dziecko może zwrócić się o pomoc

Czas trwania:

Zajęcia są zaplanowane na dwie godziny lekcyjne (2x45 minut). W warunkach ich realizacji w ramach np. godziny wychowawczej można rozbić je na dwa poszczególne tygodnie szkoły. W klasach edukacji wczesnoszkolnej dobrze przeprowadzić warsztaty w module blokowym tego samego dnia. Moment, w którym może nastąpić przerwa oznaczony jest w scenariuszu. Przy realizacji drugiej części scenariusza (szczególnie kiedy zajęcia nie przebiegają bezpośrednio po sobie) dobrze jest przypomnieć uczniom treść zasad, z którymi się już zapoznali.

Materiały potrzebne do zajęć:

- Karteczki post-it w różnych kolorach
- Zielone i czerwone kartki – podobne do tych na boisku piłkarskim – format A6
- Kartoniki do wskazaniem bliskiej osoby godnej zaufania (można wykorzystać wzór zamieszczony na końcu scenariusza).
- Rekwizyty do ćwiczenia sensorycznego – „przyjemny/nieprzyjemny dotyk”: kawałek wełny, papier ścierny, zimny kompres z zamrażarki, pluszowa maskotka/squishmallow, gniotek, etc.

QR z informacją dla osoby prowadzącej (video/audio):

QR z materiałami do pobrania i przekazania rodzicom po zajęciach:

[ulotka starsze dzieci]

Przebieg zajęć:

Osoba prowadząca: Dzisiaj porozmawiamy o bezpieczeństwie. Zastanówcie się proszę, z czym kojarzy się wam słowo „bezpieczeństwo”, „poczucie bezpieczeństwa” albo „bezpiecznie”. Jakie skojarzenia przychodzą wam do głowy? Zapiszcie je proszę na karteczkach post-it i przyklejcie na tablicy. Ja też podzielę się z wami moimi skojarzeniami.

(Dzieci razem z osobą prowadzącą piszą na kartkach i przyklejają na tablicy. Alternatywą dla bardziej wycofanych grup jest zebranie kartek od dzieci przez osobę prowadzącą, ponieważ „wystąpienie” przed tablicą może stanowić kłopot dla niektórych bardziej nieśmiałyh uczniów.)

Uczestnictwo prowadzącego w ćwiczeniu może pomóc dzieciom otworzyć się, stworzyć atmosferę zaufania i komfortu.)

Osoba prowadząca: Bardzo wam dziękuję. Teraz przeczytam to co napisaliście.

(Osoba prowadząca czyta przykłady dzieci i podsumowuje.)

Osoba prowadząca: Czy macie może jeszcze jakieś pomysły? Mi się kojarzy jeszcze z... *(dobrze jeśli osoba prowadząca podzieli się jakimś przyjemnym, osobistym skojarzeniem – np. zapachem ciasta w domu ukochanej babci, zapachem łąki na spacerach z rodzicami, etc.).* Te wszystkie rzeczy, które napisaliśmy i powiedzieliśmy sobie oznaczają, że bezpieczeństwo jest dla nas bardzo ważne i bliskie sercu. Bycie bezpiecznym to sytuacja, w której nie musimy się obawiać, że ktoś nas skrzywdzi albo sprawi, że poczujemy się źle. Macie prawo do tego, żeby czuć się bezpiecznie w szkole, w domu, w internecie i wszędzie indziej. Poczucie bezpieczeństwa jest ważne, bo pozwala być zdrowym, szczęśliwym i w pełni sobą.

Osoba prowadząca: Teraz obejrzymy pierwszy fragment filmu. Spróbujcie zapamiętać jak brzmi pierwsza zasada. Podpowiedź – zaczyna się na literę G...

(Osoba prowadząca puszcza dzieciom wstęp oraz pierwszą zasadę: G – gdy mówisz „nie” to znaczy „nie”. Fragment między 0.00-1.19.)

Osoba prowadząca: Czy ktoś zapamiętał pierwszą zasadę z filmu? Co ważnego powiedział nam pies? Może zdarzyć się, że ktoś będzie zachęcać was, żebyście gdzieś poszli, pojechali lub coś zrobili, a waszych rodziców albo bliskich osób dorosłych nie będzie w pobliżu. Nie będziecie mogli spytać ich o zgodę – na żywo lub przez telefon. Co wtedy zrobicie? Powiedzcie „NIE”. Spróbujemy trochę poćwiczyć to, kiedy warto a nawet trzeba powiedzieć „NIE”?

(Osoba prowadząca rozdaje dzieciom czerwone i zielone kartki.)

Osoba prowadząca: Teraz wyobraźcie sobie sytuację, o których za chwilę wam opowiem. Jeśli uznacie, że można zgodzić się na propozycję z historyjki – podnieście zieloną kartkę. Jeśli uznacie, że trzeba odmówić – podnieście czerwoną kartkę – zupełnie jak na boisku. To jak, gotowi?

Ćwiczenie i rozmowa: ok. 15 minut.

(Komentarz: Po każdej historyjce osoba prowadząca powinna zatrzymać zabawę i zapytać dzieci o przyczyny ich decyzji i wyjaśnić ewentualne wątpliwości. Może też podać ewentualne propozycje rozwiązań np. kiedy warto powiedzieć zaufanej osobie, albo sytuacyjnie – nauczycielowi.)

- Jesteś na chwilę sam przed swoim domem albo na klatce schodowej. Spotykasz sąsiadkę, która wita się z tobą i proponuje wizytę w mieszkaniu, żeby poczęstować cię kawałkiem ciasta. Nie ma z tobą rodziców. Co odpowiesz sąsiadce?
- Starszy kolega bardzo chce, żebyście obejrzeli razem wideo. Mówi, że to materiał tylko dla dorosłych. Co robisz?
- Na parking pod szkołą podjeżdża pan, który mówi, że cię kojarzy i że mieszkacie obok. Chce odwiedzić cię do domu. Czy się zgadzasz?
- W szkole kolega chce wejść z tobą do kabiny w toalecie.

- Bawicie się na dworze z koleżanką z sąsiedztwa. Ta namawia cię, żebyście poszły „do jednego pana, który rozdaje za darmo robuxy/coins do minecrafta/Vdolce (wirtualna waluta w popularnych grach) albo super słodkie maskotki”. Jak reagujecie na jej propozycję?
- Do świetlicy przyszedł dzisiaj po ciebie wujek. Znasz go, ale dawno się nie widzieliście. Nie przypominasz sobie, żeby rodzice powiedzieli ci, że to właśnie on po ciebie przyjdzie. Czy wyjdiesz z nim?

Osoba prowadząca: Podałam historie z prawdziwego życia. Myślicie, że takie historie mogą dotyczyć też internetu? Tak! Posłuchajcie jeszcze tych sytuacji:

(Ważne: tutaj dobrze jest żeby nauczyciel podawał konkretne, realne przykłady. W tym celu dobrze, żeby względnie sprawnie potrafił ocenić co dana grupa wiekowa robi w internecie. Przykłady poniżej dotyczą najczęściej dzieci w wieku od 10 r.ż., jednak i w młodszych klasach zdarzają się sytuacje w których dochodzi do cyberbullyingu czy korzystania przez dzieci z mediów społecznościowych dozwolonych dla znacznie starszych.

Dobrze jest nie używać słowa „chat” jeśli mamy na myśli np. komunikatory internetowe, z których dzieci korzystają albo nie generować figury „obcy z internetu” i zamienić go np. na „osobę z gry online”.

Istotną rzeczą jest omówienie każdego z przykładów i w razie wątpliwości doprecyzowanie i sparafrazowanie tego co się w każdym z nich wydarzyło. Dzieci mogą pytać „a chodzi o Vdolce czy robuxy?”, „a ktoś te zdjęcie wysłał na Snapie czy Messengerze?” – aby sprawdzić osobę prowadzącą zajęcia, czy rzeczywiście ma jakieś pojęcie o świecie online.)

- Osoba z gry online chce się z tobą zaprzyjaźnić i prosi cię o namiary na twoje komunikatory. Pyta też o to, gdzie mieszkasz.
- Koleżanka namawia cię, żeby założyć kanał z innymi osobami z klasy poświęcony wyłącznie obmawianiu znajomej dziewczynki.
- Kolega wysłał ci zdjęcia, na których pokazuje wulgarne gesty i namawia żebyś zrobił/zrobiła sobie podobne.
- Ktoś wysłał ci linki do materiałów dla dorosłych.

Osoba prowadząca: Powtórzmy sobie jeszcze raz zasadę, którą właśnie omówiliśmy – „G – gdy mówię >>nie<<, to znaczy >>nie<<!”. Czas na kolejny fragment filmiku!

(Osoba prowadząca puszcza dzieciom drugą zasadę: „A – alarmuj, gdy potrzebujesz pomocy”. Fragment 1.10 - 2.21.)

Osoba prowadząca: Pies przedstawił nam ważną zasadę: A jak alarmuj, gdy potrzebujesz pomocy. Co to znaczy „alarmować”? Tak, to znaczy na przykład wołać „na pomoc!”, głośno krzyczeć zadzwonić do rodziców lub innej bliskiej osoby. Alarmować można też całkiem cicho. W niektórych sytuacjach możecie zwrócić się do osoby dorosłej i powiedzieć zupełnie normalnie: „**potrzebuję Pani/Pana pomocy**”. Kiedy takie alarmowanie sprawdzi się najlepiej?

Wyobraźcie sobie, że jesteście gdzieś w miejscu publicznym i dostrzegacie, że jakiś dorosły zachowuje się (pokazuje gesty, uśmiecha się, zachęca) wobec was nieodpowiednio. Wtedy możecie znaleźć innego dorosłego nieopodal i powiedzieć dyskretnie „Proszę mi pomóc, nie czuję się bezpiecznie”. W jakich sytuacjach jeszcze możemy alarmować po cichu?

(Propozycje dzieci.)

Osoba prowadząca: Nasze ciała reagują różnie na zagrożenie. Silny strach i stres to specjalny system alarmowy, który służy bezpieczeństwu. Niektórzy z nas od razu zaczynają krzyczeć albo uciekać, a jeszcze inni zastygają, jakby się nagle zamrozili.

Przypomnijcie sobie jakąś sytuację, w której się przestraszyliście. Na przykład pajaka, albo dużego psa. Albo nawet – na boisku poleciał w waszym kierunku piłka. Czy zaczęliście krzyczeć i wołać o pomoc, uciekać, a może znieruchomieliście?

(Dzieci odpowiadają.)

Dobrze jest poznać jak nasze ciała reagują na zagrożenie. Wtedy jest łatwiej nam nauczyć się skutecznego proszenia o pomoc i alarmowania.

Pamiętajcie – nawet jeśli będziecie bardzo głośno w sytuacji zagrożenia, to nikt nie będzie was źle oceniał. Możecie tym pomóc i sobie i innym!

Osoba prowadząca: A teraz z waszą pomocą zobaczymy w jaki sposób możecie **alarmować i zwracać się o pomoc** w sytuacji zagrożenia. Wstańcie teraz z krzeseł i spróbujcie stanąć wszyscy na środku sali (to ćwiczenie najlepiej sprawdzi się w klasie, w której ławki ustawione są np. w podkowę – na środku wówczas będzie miejsce do swobodnego przemieszczania się między prawą a lewą stroną.)

Napiszę teraz po lewej stronie tablicy literkę A – jak „Alarmuj głośno” i po prawej „P” – jak „Poproś o pomoc”. Za chwilę przeczytam wam kilka przykładów i zacznę odliczać do pięciu. Ci z Was, którzy uznają, że lepiej w tej sytuacji krzyknąć – przejdą na lewo, po stronie literki A, ci którzy uznają że lepsze będzie ciche poproszenie o pomoc – przejdą na prawo, po stronie literki P. Poproszę też reprezentantów obu stron, żeby uzasadnili swoje wybory.

Ćwiczenie i rozmowa – ok. 10 minut.

Sytuacje:

1. Gdy bawiła/eś się na szkolnym podwórku, zauważyłaś/eś nieznaną osobę, która nagrywała telefonem aszą zabawę. Nie spodobało ci się to.
2. Ktoś z internetu chce się z tobą spotkać. Odmawiasz, ale ta osoba nalega i ciągle dzwoni do ciebie na komunikatorze.
3. W parku trampolin dziewczynka ciągle cię popycha i nie pozwala ci wejść na trampolinę. Gdy zwracasz jej uwagę, szarpie cię za włosy.
4. Osoba poznana w internecie prosi, żebyś wysłała mu zdjęcie, grozi, że jak nie wyślesz to coś ci zrobi.
5. Na placu zabaw, w trakcie zabawy w chowanego podchodzi do ciebie człowiek, którego nie znasz i mówi ci, że pokaże gdzie schowały się dzieci. Musisz tylko z nim pójść.
6. Ktoś wrzucił twoje zdjęcia robione z ukrycia na grupę klasową bez twojej zgody.
7. Podczas powrotu ze szkoły zauważasz, że cały czas idzie za tobą starszy chłopak, którego znasz tylko z widzenia. W pewnym momencie podbiega do ciebie i chce ci zabrać telefon.

Osoba prowadząca: Świetnie! Wygląda na to, że dobrze znacie się na alarmowaniu i proszeniu o pomoc. Za chwilę zrobimy sobie małą przerwę, ale przedtem chcę, abyśmy powtórzyli dwie pierwsze zasady. Kto z was je zapamiętał?

Część II – po przerwie.

Osoba prowadząca: Pamiętajcie o naszych dwóch pierwszych zasadach? Zacznijmy od ich przypomnienia. (Osoba prowadząca powtarza z dziećmi zasady: „G – gdy mówię „nie”, to znaczy „nie”” i „A – alarmuj gdy potrzebujesz pomocy”)

Osoba prowadząca: Czy jesteście ciekawi co jeszcze chce opowiedzieć nam nasz pies?

(Osoba prowadząca puszcza fragment filmu, prezentujący zasadę „D – dobrze zrobisz, mówiąc o tym co cię niepokoi” - 2.21-3.10.)

Osoba prowadząca: Czy możecie mi powiedzieć, co to znaczy „tajemnica”, „mieć swoją tajemnicę”? Albo co to znaczy, że ktoś ma swój sekret? Czy dzieci mogą mieć swoje tajemnice? Czy wy mieliście kiedyś jaką swoją tajemnicę?

(Proponujcie dzieci.)

Osoba prowadząca: Mamy dobre i złe tajemnice. Dobra tajemnica jest wtedy, kiedy schowamy narysowaną laurkę dla mamy na jej urodziny do szafki, tak żeby mama jej nie zauważyła. Wtedy mamy laurkę mamie rano robiąc jej niespodziankę! Taka dobra tajemnica ma sprawić, że ktoś się ucieszy. Czy zdarzyło się wam mieć dobrą tajemnicę, taką, która miała sprawić komuś przyjemność?

(Odpowiedzi dzieci.)

Osoba prowadząca: Istnieją też złe tajemnice. A złe tajemnice wywołują w nas na przykład **niepokój**. W filmie pojawiło się już słowo „niepokoić”. **Czy wiecie, co ono oznacza? Kiedy wy czuliście niepokój lub strach?**

(Odpowiedzi dzieci.)

Osoba prowadząca: Teraz poproszę was, żebyście posłuchali kilku przykładów. Wyobraźcie sobie, że dotyczy one właśnie was. Jak bardzo bylibyście nimi zaniepokojeni? Spróbujcie ocenić to w skali od 0 do 10.

Powiedzieliście koleżance lub koledze swój sekret. Pokłóciliście się, a on/ona powiedział/a, że w takim razie powie kilku osobom o tej tajemnicy.
(Odpowiedzi dzieci.)

Mama powiedziała, że z okazji urodzin cioci kupicie jej wymarzony prezent, ale musisz zachować to w tajemnicy do dnia jej urodzin.
(Odpowiedzi dzieci.)

Osoba z gry online poprosiła cię o wysłanie jej fotek, ale prosi, żebyście nikomu o tym nie mówili i że będzie to wasz mały sekret.
(Odpowiedzi dzieci.)

Na urodzinach koleżanki jej starszy brat puścił wam film, w którym było wiele scen, na które bałaś/eś się patrzeć, i powiedział, że nikomu nie możesz o tym powiedzieć.
(Odpowiedzi dzieci.)

Trener napisał do ciebie prywatną wiadomość na komunikatorze i prosi, żebyś nie mówił o tym nikomu.
(Odpowiedzi dzieci.)

Osoba prowadząca: Niepokój to emocja, która bywa nieprzyjemna, ale jest nam bardzo potrzebna. To taki wewnętrzny system alarmowy. Kiedy na dźwięk słowa „tajemnica” zaczniecie odczuwać niepokój – może to oznaczać, że ta tajemnica nie jest dobra.

Osoba prowadząca: Mam jeszcze jedno pytanie. Jak rozpoznajecie u siebie niepokój? To bardzo ważne, by wiedzieć, jakie objawy odczuwacie – w ciele i w umyśle, kiedy oceniacie że dana rzecz was zaniepokoiła.

(Odpowiedzi dzieci. Można podpowiadać, proponując swoje „objawy” – przyspieszone bicie serca, poczucie gorąca, pocenie się, „wirowanie w brzuchu”, ból głowy, mrowienie na skórze. Osoba prowadząca może zapisywać te objawy na tablicy. Ten element może okazać się szczególnie ważny dla dzieci nieneurotypowych.)

Osoba prowadząca: To teraz powtórzmy sobie to, jak rozpoznać czy tajemnica jest dobra czy zła.

Zła tajemnica to taka, która wzbudza strach, złość, wstyd lub smutek.

Zła tajemnica to taka, do której namawia nas ktoś, kogo nie znamy, ale też może być ktoś kogo znamy – np. kolega, członek rodziny, znajomy dorosły...

Zła tajemnica to taka, o której ktoś mówi, że nie można powiedzieć jej szczególnie swoim bliskim np. rodzicom lub nauczycielowi. Ale czy powinniśmy to zrobić? Nawet kiedy o dochowanie tajemnicy prosi osoba, którą znamy? (Odpowiedź dzieci – TAK.)

Osoba prowadząca: Złych tajemnic nie trzeba ukrywać. Pamiętajcie, dobrze zrobicie, jeśli o nich powiecie osobie, której ufacie. Jeżeli macie wątpliwość, czy jakaś tajemnica jest dobra, czy zła, zapytajcie o to zaufaną osobę dorosłą. Każdy z nas ma w otoczeniu taką osobę, której może powiedzieć o każdej tajemnicy. Może to być babcia, mama, tata, nauczyciel w szkole lub inna osoba dorosła, której ufacie. Komu wy możecie powierzyć swoją tajemnicę? Rozdam wam teraz specjalne wizytówki bezpieczeństwa. Zachowacie je dla siebie żeby przypominały wam, że istnieją wokół was osoby, którym możecie zaufać... Zastanówcie się i napiszcie kto jest dla was zaufaną osobą, której możecie powiedzieć o swojej tajemnicy. Czy ktoś z was chciałby powiedzieć, kogo wskazać na swojej wizytówce bezpieczeństwa?
(Odpowiedzi dzieci.)

Osoba prowadząca: Czasami zdarza się, że coś nas niepokoi, ale z jakiegoś powodu nie chcemy lub boimy się powiedzieć o tym innym, nawet bliskim osobom. Na odwrocie waszych wizytówek bezpieczeństwa numer telefonu zaufania 116 111. To taki numer, pod który może zadzwonić każde dziecko, kiedy czuje, że ma problem lub potrzebę, aby porozmawiać z kimś, kto nie oceni i zaoferuje wsparcie. Zapamiętajcie ten numer. Powtórzcie razem ze mną ten numer? 116 111.

Osoba prowadząca: Czy zapamiętaliście третią zasadę? Kto ją nam wszystkim powtórzy? „D – dobrze zrobisz, mówiąc o tajemnicach, które cię niepokoją”. To bardzo ważna zasada. Zostały nam jeszcze dwie – chcecie je poznać?

(Osoba prowadzący puszcza fragment filmu *Gadki z psem* prezentujący kolejną zasadę: „K – koniecznie pamiętaj, że twoje ciało należy tylko do ciebie” - 3.10-3.44.)

Osoba prowadząca: Każdy z nas ma ciało: głowę, ręce, nogi, brzuch itd.. Filmowy pies powiedział, że należy ono tylko do nas. Jak to rozumiecie?
(Odpowiedzi dzieci.)

Osoba prowadząca: Żebyście lepiej to wszystko zrozumieli – zadam wam kilka pytań.

(Odpowiedzi dzieci po każdym zadanyim pytaniu plus pytania pogłębiające: „Dlaczego”, „dlaczego tak myślisz?”)

1. Czy każdy może wziąć was za rękę?
2. Czy zawsze możemy się przytulić do kolegi lub koleżanki ze szkoły?
3. A czy można się bić?
4. Czy możemy sobie przybijać „piątki”?
5. Czy każdy może zrobić nam zdjęcie?
6. Co można zrobić, kiedy ktoś nas uderzy?
7. Czy każdy może opublikować wasze zdjęcia w internecie?
10. Czy lubicie, kiedy ktoś was łaskocze?
11. Czy można odmówić, kiedy ktoś chce nas dotknąć?
12. Jak można odmówić, kiedy ktoś chce nas dotknąć?
13. Co możemy zrobić, gdy ktoś chce nas przytulić, pogłaskać, połaskotać albo pocałować, a my nie mamy na to ochoty?

(Osoba prowadząca rozdaje dzieciom kilka przedmiotów: pluszowego misia, sweter, wełniane skarpetki, kawałek papieru ściernego, etc.. Prosi, aby każdy ocenił stopień, w jaki materiały jest dla niego przyjemny/miły w dotyku – wcale, trochę, średnio, bardzo, najbardziej)

Osoba prowadząca: Każdy z nas ma zmysł dotyku i dla każdego konkretny materiał może być w odmienny sposób odczuwany (przyjemny mniej/bardziej lub wręcz nieprzyjemny). Każdy z nas ma prawo odczuwać wszystko inaczej. Warto o tym pamiętać, gdy np. spędzacie wspólnie z kimś czas, że każdy ma inną wrażliwość i czyjaś niechęć albo brak entuzjazmu do wspólnych zabaw, np. siłowania się albo przytulenia się na dzień dobry, może być związana z tym, że dla kogoś to może być po prostu mniej przyjemne niż dla nas samych. Każdy z nas ma prawo postawić granicę. Czasami musimy to zrobić w sposób stanowczy, zwłaszcza gdy ktoś nie szanuje naszej odmowy, innym razem możemy powiedzieć to życzliwie i spokojnie: *Bardzo cię proszę, nie dotykaj mnie w ten sposób, naprawdę tego nie lubię.*

Osoba prowadząca: Widzę, że dobrze rozumiecie, że tylko wy sami macie prawo decydować o tym, kto może dotykać waszego ciała, publikować wasze zdjęcia czy prosić was o nie. O tym właśnie mówi nam zasada: „Koniecznie pamiętaj, że twoje ciało należy tylko do ciebie”. Jeżeli ktoś – osoba dorosła albo inne dziecko – was dotyka, a wy tego nie chcecie, powiedzcie: „Nie zgadzam się”, „Nie rób tego”, „Nie chcę, żebyś to robił” albo „STOP”. W takiej sytuacji możecie też poprosić kogoś o pomoc, czyli **zaalarmować**.

Osoba prowadząca: Pies ma dla nas jeszcze jedną literę. Zobaczmy co się pod nią kryje...

(Osoba prowadząca puszcza fragment filmu Gadki z psem prezentujący ostatnią zasadę: „I – intymne części ciała są szczególnie chronione”: 3.44-4.22.)

Osoba prowadząca: Pies powiedział nam o tym, że każdy posiada **intymne części ciała, które są prywatne i zakryte**. Powiedzcie mi – czym je zakrywamy?

(Odpowiedzi dzieci)

Te części ciała przez prawie cały czas zakryte są... majtkami, koszulką, topem, stanikiem albo strojem kąpielowym. Bardzo małe dzieci mają zakryte swoje intymne części ciała pieluszką. Czy możemy dotykać lub oglądać intymne części ciała innych osób?

(Odpowiedzi dzieci.)

A czy inne osoby mogą nas dotykać lub oglądać nasze części intymne?

(Odpowiedzi dzieci.)

Może się zdarzyć, że intymne części ciała będzie chciał zobaczyć np. lekarz. Zawsze jednak powinien to robić w towarzystwie rodziców albo dorosłych, którzy z nami do lekarza przyszli. Kiedy będzie to robił, powinien spytać nas o zgodę i powiedzieć dlaczego i co robi. W innych sytuacjach części intymne waszego ciała są zakryte – czyli niedostępne dla innych osób. Nikt nie ma prawa was tam dotykać ani oglądać. Jeżeli natomiast tak się stanie – należy powiedzieć „nie”, odsunąć się lub uciec od takiej osoby, zaalarmować oraz koniecznie powiedzieć o tym osobie, której ufacie, np. rodzicom, babci albo mnie. Pamiętajcie też, że w internecie nikt nie może prosić o to, byście wysłali mu zdjęcia waszych intymnych części.

Uwaga: Należy pamiętać, że celem powyższej części zajęć jest przekazanie dzieciom ważnej zasady dotyczącej ochrony przed wykorzystywaniem seksualnym. Może się zdarzyć, że dzieci zaczną wymieniać konkretne nazwy miejsc intymnych, również te uznawane za wulgarne. Wówczas warto wygasić podawanie przykładów nazw i podsumować, że wszystkie wymienione przez dzieci nazwy dotyczą miejsc intymnych, które powinny być szczególnie chronione – bez względu na to, jak są nazywane.

(Osoba prowadząca puszcza dzieciom końcówkę filmu z podsumowaniem.)

Osoba prowadząca: Chcę, żebyście dobrze zapamiętali te zasady – są bardzo ważne. Będziemy jeszcze do nich wracać i przypominać o nich w różnych sytuacjach. Teraz rozdaję wam fiszki – tak, żeby poznane dzisiaj zasady zostały z wami na dłużej. Porozmawiajcie z rodzicami. Czy oni czy znają GADKI i zasady, o których dzisiaj rozmawialiśmy? No i dziękuję wam za kawał niesamowitej roboty!

Załącznik 1

Uzupełnij zasady, kryjące się pod każdą z liter

G – Gdy mówisz NIE, to znaczy...

A – Alarmuj, gdy potrzebujesz...

D – Dobrze zrobisz mówiąc o tajemnicach, które cię niepokoją...

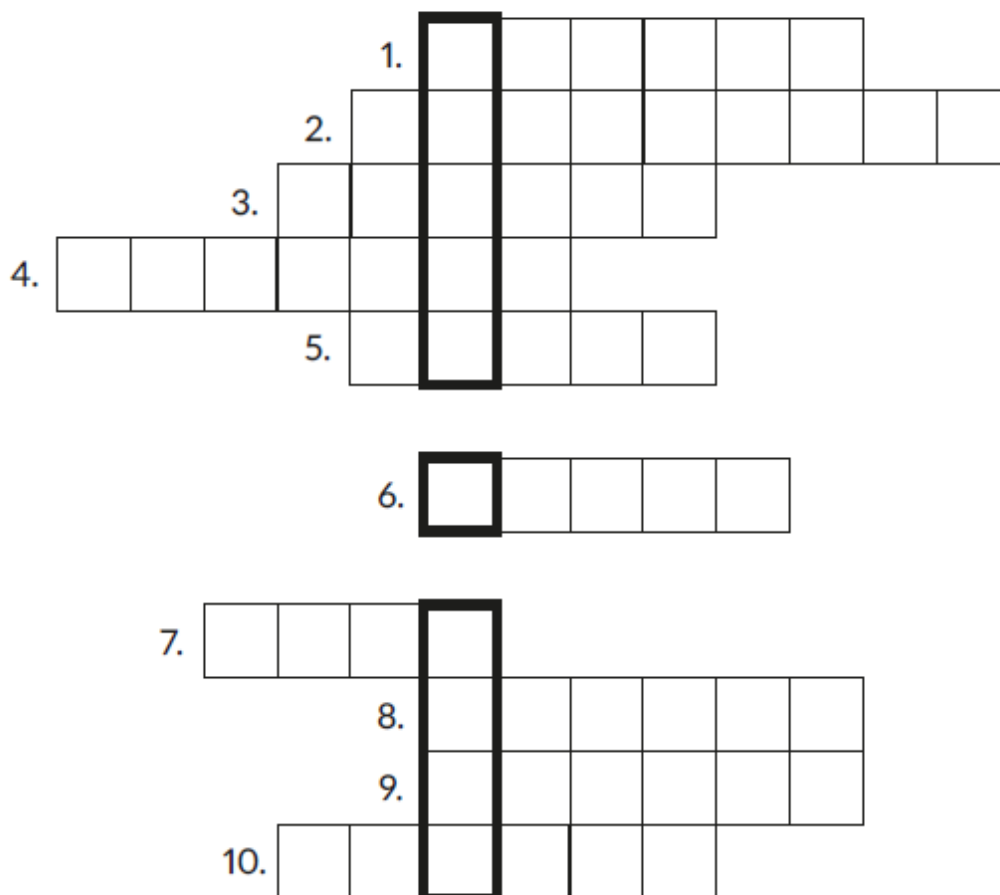
K – Koniecznie pamiętaj, że twoje ciało należy...

I – Intymne części ciała są szczególnie...

Dowiedz się więcej. Wejdź na gadki.fdds.pl

Załącznik 2

1. Kiedy chce mi się jeść, czuję się ...
2. Może być dobra lub zła. O złej koniecznie powiedz zaufanej osobie!
3. Jedna z emocji, którą można rozpoznać po uśmiechu i zadowoleniu.
4. Mały człowiek to inaczej ...
5. Należy tylko do ciebie, składa się z różnych części, takich jak głowa, ręce, nogi.
6. Emocja, dla której charakterystyczne są zmarszczone brwi i tupanie nogą.
7. Czerwony znak, który informuje, że trzeba się zatrzymać.
8. Inaczej tajemnica.
9. Złość, radość, strach, smutek, zdziwienie i wstręt to ...
10. Zawołaj ..., gdy chcesz zaalarmować.

 112 Pogotowie Ratunkowe telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	 112 Pogotowie Ratunkowe telefon zaufania dla dzieci i młodzieży
<i>Moje bezpieczne osoby:</i> 1. 2. 3.	<i>Moje bezpieczne osoby:</i> 1. 2. 3.
 112 Pogotowie Ratunkowe telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	 112 Pogotowie Ratunkowe telefon zaufania dla dzieci i młodzieży
<i>Moje bezpieczne osoby:</i> 1. 2. 3.	<i>Moje bezpieczne osoby:</i> 1. 2. 3.
 112 Pogotowie Ratunkowe telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	 112 Pogotowie Ratunkowe telefon zaufania dla dzieci i młodzieży
<i>Moje bezpieczne osoby:</i> 1. 2. 3.	<i>Moje bezpieczne osoby:</i> 1. 2. 3.